

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Jaarrekening 2025
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
(RIVM)

Bilthoven

Colofon

© RIVM 2026

Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen 2024 en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2026. Volgens de Regeling agentschappen 2024 is Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing, maar zijn afwijkingen mogelijk. De in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening maakt gedeeltelijk onderdeel uit van het departementale jaarverslag van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (agentschapsparagraaf).

De Algemene Rekenkamer, die het departementale jaarverslag jaarlijks onderzoekt, zal in mei 2026 haar oordeel hierover in een rapport aan de Staten-Generaal aanbieden. In dit rapport kunnen opmerkingen worden gemaakt over de bedrijfsvoering en de in het departementale jaarverslag opgenomen jaarrekening van het baten-lastenagentschap.

Bilthoven, 13 maart 2026

Contact:

CFO-dBV@rivm.nl

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
Nederland

www.rivm.nl

Inhoudsopgave

1 Directieverslag 5

- 1.1 Het RIVM algemeen 5
- 1.2 Saldo van baten en lasten 2025 6
- 1.3 Vooruitblik 6
- 1.4 Ondertekening jaarrekening 7

2 Jaarrekening 8

- 2.1 Balans 8
- 2.2 Staat van baten en lasten 9
- 2.3 Kasstroomoverzicht 10
- 2.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 11
 - 2.4.1 Agentschap RIVM 11
 - 2.4.2 Waardering en bepaling van het resultaat 11
 - 2.4.3 Waardering van activa en passiva 11
 - 2.4.4 Bepalen van het resultaat 14
- 2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2025 16
 - 2.5.1 Immateriële vaste activa 16
 - 2.5.2 Materiële vaste activa 17
 - 2.5.3 Voorraden 18
 - 2.5.4 Onderhanden projecten 19
 - 2.5.5 Vorderingen 19
 - 2.5.6 Liquide middelen 20
 - 2.5.7 Eigen vermogen 20
 - 2.5.8 Voorzieningen 21
 - 2.5.9 Crediteuren 23
 - 2.5.10 Belastingen en premies sociale lasten 23
 - 2.5.11 Onderhanden projecten 23
 - 2.5.12 Overige schulden 24
 - 2.5.13 Overlopende passiva 24
 - 2.5.14 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 25
 - 2.5.15 Niet in de balans opgenomen rechten 27
- 2.6 Toelichting op staat van baten en lasten over 2025 28
 - 2.6.1 Baten 28
 - 2.6.2 Lasten 30
- 2.7 Toelichting op het kasstroomoverzicht 2025 32
 - 2.7.1 Standen Rijkshoofdboekhouding 32
 - 2.7.2 Operationele kasstroom 32
 - 2.7.3 Investeringskasstroom 32
 - 2.7.4 Financieringskasstroom 32

3 Overige gegevens 33

- 3.1 Bestemming saldo van baten en lasten 33
- 3.2 Gebeurtenissen na balansdatum 33

4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 34

- 4.1 Verklaring over de in de jaarrekening 2025 opgenomen financiële overzichten 34
 - 4.1.1 Ons oordeel 34
 - 4.1.2 De basis voor ons oordeel 34

- 4.1.3 Informatie over onze controleaanpak frauderisico's en uitkomsten daarvan 34
- 4.2 Verklaring over de in de jaarrekening 2025 opgenomen andere informatie 36
- 4.3 Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiële overzichten 37
 - 4.3.1 Verantwoordelijkheden van de leiding van het RIVM voor de financiële overzichten 37
 - 4.3.2 Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten 37
- 4.4 Openbaarmaking 38

1 Directieverslag

1.1 Het RIVM algemeen

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is het kenniscentrum van de Rijksoverheid op het gebied van volksgezondheid en milieu en ontleent haar bestaansrecht aan artikel 2 van de Wet op het RIVM. Het RIVM is een verzelfstandigde organisatie (agentschap) van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dit ministerie is eigenaar (moederdepartement) van het RIVM. Ook is het ministerie van VWS één van onze opdrachtgevers. De Wet op het RIVM beschermt de onafhankelijkheid en integriteit van het RIVM op het gebied van de opdrachtverlening, de uitvoering en het toezicht op kwaliteit.

Het RIVM staat voor een gezonde bevolking en een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving voor huidige en toekomstige generaties. Het RIVM verricht niet alleen zelf onderzoek, maar verzamelt ook wereldwijd kennis en past die kennis toe. Daarnaast voert het RIVM ook de regie op uitvoering van bevolkingsonderzoeken en vaccinatieprogramma's, en draagt bij aan het voorkomen van, voorbereiding op, en bestrijding van crises op het gebied van volksgezondheid, veiligheid en milieu. Het onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en de advisering hebben betrekking op:

- Het verrichten van monitoring, surveillance en onderzoek gericht op ondersteuning van de beleidsontwikkeling, de beleidsuitvoering, de bewaking van de veiligheid en de uitoefening van toezicht op het gebied van de volksgezondheid en het milieu;
- Het periodiek rapporteren over de toestand en de toekomstige ontwikkeling van de volksgezondheid en het milieu;
- Het uitvoeren van de landelijke aansturing en begeleiding van preventieprogramma's die bij besluit van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn vastgesteld;
- Het deelnemen aan internationale samenwerkingsverbanden en onderzoek;
- Overige werkzaamheden in het kader van de volksgezondheid en milieu.

Het RIVM voert haar werkzaamheden voornamelijk uit voor de Ministeries van VWS, Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en nationale en internationale opdrachtgevers als de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS), Europese Commissie (EC), World Health Organisation (WHO) en decentrale overheden.

1.2 Saldo van baten en lasten 2025

Over 2025 heeft het RIVM een positief resultaat behaald van € 1,6 miljoen. Dit positieve resultaat is gerelateerd aan:

- Een per saldo negatieve impact door een toevoeging (-/-) van € 4,0 miljoen op de voorzieningen;
- Rentebaten (+) van € 10,6 miljoen op de rekening courant van het RIVM; en
- Wat resteert is een per saldo negatief resultaat (-/-) van € 5,0 miljoen. Dit ziet toe op de reguliere bedrijfsvoering, waaronder het uitvoeren van opdrachten, en additionele kosten in verband met de aanstaande verhuizing.

Het positieve resultaat na belastingen wordt toegevoegd aan de exploitatiereserve als onderdeel van het eigen vermogen. Het eigen vermogen van een baten-lastenagentschap is gebonden aan een maximumomvang van 5% van de gemiddelde jaaromzet, berekend over de laatste drie jaar. Indien van toepassing worden de bedragen in bestemmingsfondsen niet meegeteld voor de berekening van deze grens van het eigen vermogen. De maximaal toegestane omvang van het eigen vermogen wordt niet overschreden.

1.3 Vooruitblik

In 2026 breekt er een belangrijk jaar aan voor het RIVM. We gaan van start met onze nieuwe meerjarenstrategie RIVM2030, geënt op waar we voor staan: bijdragen aan een gezonde bevolking en een duurzame, veilige leefomgeving, nu en in de toekomst.

De wereld verandert snel. Klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en milieuvervuiling blijven grote uitdagingen. Infectieziekten vragen om voortdurende aandacht, de druk op de zorg neemt verder toe, er is steeds meer desinformatie en we worden geconfronteerd met toenemende (cyber)risico's, verdere escalatie van (mondiale) conflicten en verslechtering van de veiligheidssituatie. Dit alles maakt ons werk als kennisinstituut alleen maar belangrijker en urgenter.

Het jaar 2026 biedt ook nieuwe mogelijkheden. We ronden belangrijke organisatievernieuwingen af, zoals de invoering van een nieuw ERP-systeem om onze bedrijfsvoering te verbeteren. Daarnaast vertalen we onze datavisie naar concrete operationele afspraken, waardoor we onze wetenschappelijke werkzaamheden kunnen versterken en nog effectiever kunnen werken.

Naar verwachting zal het nieuwe gebouw op het Utrecht Science Park in Utrecht in 2026 worden opgeleverd. Na afgifte van het beschikbaarheidscertificaat en accreditatie van laboratoria kan van Bilthoven naar Utrecht worden verhuisd. Als gevolg hiervan worden in de aankomende jaren additionele, incidentele kosten verwacht, zoals verhuiskosten en dubbele exploitatielasten. Voor het afwikkelen van een deel van de bestaande verplichtingen is reeds een voorziening gevormd.

Onze medewerkers zijn de basis van ons werk. Hun deskundigheid, inzet en flexibiliteit maken het verschil. Daarom blijven we inzetten op een veilige en prettige werkomgeving en het creëren van een goede werk-

privébalans. We willen een organisatie zijn waar ruimte is om te leren van fouten, te experimenteren en reflecteren, waarin we elkaars mening waarderen en elkaar aan durven te spreken. En waar iedereen zich thuis voelt. Ook blijven we inzetten op het verkrijgen van meerjarige opdrachten. Op die manier kan het RIVM deskundig personeel flexibeler en langer aan zich binden, waarmee de afhankelijkheid van externen afneemt.

Onze kerntaken blijven onverminderd belangrijk. Tegelijkertijd dwingen de huidige bezuinigingen ons om kritisch te kijken naar onze activiteiten en prioriteiten, en om hierin zorgvuldige afwegingen te maken. Vanuit het kabinet-Schoof is een generieke taakstelling op de opdrachten binnen de programma's van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) reeds gestart in 2025. Hier blijft het echter niet bij. In het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet is geen passage opgenomen voor het structureel financieren van de Pandemische paraatheid. Ook is het RIVM in afwachting van de invulling van de subsidie en efficiency taakstellingen die over het hele Rijk is opgenomen in dit akkoord.

1.4 Ondertekening jaarrekening

De jaarrekening 2025 is door de Directieraad op 11 maart 2026 vastgesteld.

Bilthoven,

2 Jaarrekening

2.1 Balans

Na verwerking van het resultaat. De balans is opgesteld in duizenden euro's.

	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Activa		
Vaste Activa	22.802	17.955
Immateriële vaste activa	16	6
Materiële vaste activa	22.786	17.949
<i>Waarvan grond en gebouwen</i>	-	-
<i>Waarvan machines en installaties</i>	52	88
<i>Waarvan andere vaste bedrijfsmiddelen</i>	16.736	14.666
<i>Waarvan in uitvoering en vooruitbetaald</i>	5.998	3.195
Vlottende activa	500.004	521.267
Vorraden	65.490	51.376
Onderhanden projecten	7.724	10.380
Vorderingen	25.820	29.929
<i>Waarvan debiteuren</i>	7.301	6.221
<i>Waarvan overige vorderingen</i>	403	473
<i>Waarvan overlopende activa</i>	18.116	23.235
Liquide middelen	400.970	429.582
Totaal activa	522.806	539.222
Passiva		
Eigen vermogen	35.386	43.742
Exploitatiereserve	33.770	33.043
Onverdeeld resultaat	1.616	10.699
Voorzieningen	28.078	25.592
Langlopende schulden	-	-
Leningen bij het Ministerie van Financiën	-	-
Kortlopende schulden	459.342	469.888
Crediteuren	5.825	18.120
Belastingen en premies sociale lasten	1.231	1.424
Kortlopend deel leningen bij het Ministerie van Financiën	-	-
Onderhanden projecten	299.575	330.331
Overige schulden	48.022	42.120
Overlopende passiva	104.689	77.893
Totaal passiva	522.806	539.222

2.2 Staat van baten en lasten

De staat van baten en lasten is opgesteld in duizenden euro's.

	(1) Vast- gestelde begroting	(2) Realisatie 2025	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en vast- gestelde begroting	(4) Realisatie 2024
Baten				
Omzet	836.600	786.754	-49.846	687.397
<i>Waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>662.700</i>	<i>613.673</i>	<i>-49.027</i>	<i>526.635</i>
<i>Waarvan omzet overige departementen</i>	<i>138.500</i>	<i>129.898</i>	<i>-8.602</i>	<i>127.680</i>
<i>Waarvan omzet derden</i>	<i>35.400</i>	<i>43.183</i>	<i>7.783</i>	<i>33.082</i>
Rentebaten	8.000	10.590	2.590	15.865
Vrijval voorzieningen	7.500	3.226	-4.274	631
Bijzondere baten	-	-	-	-
Totaal baten	852.100	800.570	-51.530	703.893
Lasten				
Apparaatskosten	844.700	707.546	-137.154	611.855
- Personele kosten	365.300	356.361	-8.939	332.953
<i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>280.000</i>	<i>263.872</i>	<i>-16.128</i>	<i>243.586</i>
<i>Waarvan inhuur externen</i>	<i>72.900</i>	<i>79.143</i>	<i>6.243</i>	<i>76.580</i>
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	<i>12.400</i>	<i>13.346</i>	<i>946</i>	<i>12.787</i>
- Materiële kosten	479.400	351.185	-128.215	278.902
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>48.000</i>	<i>42.395</i>	<i>-5.605</i>	<i>39.169</i>
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>7.500</i>	<i>16.042</i>	<i>8.542</i>	<i>8.620</i>
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	<i>423.900</i>	<i>292.748</i>	<i>-131.152</i>	<i>231.113</i>
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	-	77.818	77.818	67.238
Rentelasten	-	-	-	-
Afschrijvingskosten	7.400	6.311	-1.089	6.572
- Materieel	7.400	6.305	-1.095	6.568
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>5.000</i>	<i>4.616</i>	<i>-384</i>	<i>4.672</i>
<i>Waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>	<i>2.400</i>	<i>1.689</i>	<i>-711</i>	<i>1.896</i>
- Immaterieel	-	6	6	4
Overige lasten	-	7.184	7.184	7.502
<i>Waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>-</i>	<i>7.184</i>	<i>7.184</i>	<i>7.502</i>
<i>Waarvan bijzondere lasten</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Totaal lasten	852.100	798.859	-53.241	693.167
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	-	1.712	1.712	10.726
Agentschapsdeel Vpb-lasten	-	96	96	27
Saldo van baten en lasten	-	1.616	1.616	10.699

2.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld in duizenden euro's.

	(1) Vast- gestelde begroting	(2) Realisatie 2025	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en vast- gestelde begroting	(4) Realisatie 2024
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	344.640	429.582	84.942	344.640
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	844.600	937.879	93.279	820.695
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	-844.700	-945.274	-100.574	-724.122
2. Totaal operationele kasstroom	-100	-7.395	-7.295	96.573
Totaal investeringen (-/-)	-15.000	-11.245	3.755	-9.263
Totaal opbrengsten uit desinvesteringen (+)	-	-	-	-
3. Totaal investeringskasstroom	-15.000	-11.245	3.755	-9.263
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	-	-9.972	-9.972	-2.368
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	-	-	-	-
Aflossing op leningen (-/-)	-	-	-	-
Beroep op leenfaciliteit (+)	-	-	-	-
4. Totaal financieringskasstroom	-	-9.972	-9.972	-2.368
5. Rekening courant RHB 31 december + stand depositorekeningen (=1+2+3+4)	329.540	400.970	71.430	429.582

2.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

2.4.1 *Agentschap RIVM*

Op 1 januari 2004 is het agentschap RIVM door middel van een besluit van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ingesteld. In het instellingsbesluit is opgenomen dat het RIVM een baten-lastenagentschap is van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport conform artikel 2.20 van de Comptabiliteitswet 2016. De hoofdvesting van het RIVM is gevestigd aan de Antonie van Leeuwenhoeklaan 9, 3951 MA in Bilthoven. Het door de Kamer van Koophandel toegekende nummer waaronder het RIVM in het handelsregister is ingeschreven is 30276683.

2.4.2 *Waardering en bepaling van het resultaat*

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen 2024 en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2026 (RBV). Volgens de Regeling agentschappen 2024 is Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing. Het betreft de artikelen 361 tot en 382a en 384 tot en met 390 van Titel 9 van Boek 2 BW. Daarnaast zijn de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) overeenkomstig van toepassing. Op onderdelen zijn op grond van de Regeling agentschappen 2024 afwijkingen voorgeschreven of toegestaan. De afwijkingen, indien van toepassing, worden onderstaand toegelicht.

De jaarrekening is gepresenteerd in euro's. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal, tenzij anders vermeld. De in de tekst en tabellen opgenomen getallen zijn afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

2.4.3 *Waardering van activa en passiva*

2.4.3.1 *Algemeen*

De activa en passiva zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde inclusief omzetbelasting (btw). De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgingsprijzen, tenzij anders vermeld. Activa en posten van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de balans opgenomen voor zover een wettelijke en contractuele bevoegdheid en intentie bestaat om het actief en de verplichting gelijktijdig af te wikkelen.

2.4.3.2 *Immateriële en materiële vaste activa*

De waardering van vaste activa is gebaseerd op de kostprijs verminderd met afschrijvingen en eventueel opgetreden waardeverminderingen. Activa met een aanschafwaarde onder de € 10.000 worden niet geactiveerd, maar worden verantwoord als last. Voor ICT-apparatuur wordt het principe van bulk-activering toegepast: activering van kleine ICT-apparatuur die in veelvoud gelijktijdig wordt aangeschaft.

Afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de economische levensduur, rekening houdend met een restwaarde. De economische levensduur wordt benaderd via onderstaande afschrijvingstermijnen:

• Software en licenties	3 jaar
• Gebouwinstallaties en infrastructuur	5 tot 10 jaar
• Facilitaire apparatuur	3 jaar
• ICT-apparatuur	3 jaar
• Laboratoriumapparatuur	5 tot 10 jaar
• Vervoermiddelen	4 jaar

2.4.3.3 Voorraden

De voorraden bestaan uit de voorraad vaccins waar het RIVM beschikkingsmacht over heeft. Deze voorraad is gewaardeerd tegen een vaste verrekensprijs. Waar nodig wordt de voorraadwaardering aangepast voor incourantheid.

2.4.3.4 Debiteuren, overige vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering van de vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid, gebaseerd op individuele beoordeling van de openstaande vorderingen.

2.4.3.5 Liquide middelen

Liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

2.4.3.6 Eigen vermogen

De hoogte van het eigen vermogen wordt volgens de huidige regelgeving voor vermogensvorming bij agentschappen, Regeling agentschappen 2024, vastgesteld. Het onverdeelde resultaat over het verslagjaar wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan het eigen vermogen na vaststelling van de jaarrekening. Het totaal van het eigen vermogen van het agentschap mag ultimo boekjaar niet negatief zijn. Wanneer de omvang van het eigen vermogen de maximale omvang volgens de Regeling agentschappen 2024 overschrijdt, wordt het meerdere teruggestort naar het moederdepartement.

2.4.3.7 Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer het RIVM een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en waarvoor het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de verwachte bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting af te wikkelen. Specifiek geldt voor de volgende voorzieningen:

- Personeel: de voorziening voor uitkeringen aan voormalig personeel is gewaardeerd op de in de toekomst verwachte uitgaven die noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen;
- Jubileum: Personeelsleden krijgen een uitkering bij het behalen van een dienstjubileum bij de overheid bij 12,5, 25, 40 of 50 jaar. De voorziening voor jubileumuitkeringen is gewaardeerd op de verwachte uitgaven voor personeel dat komend kalenderjaar in aanmerking komt voor een uitkering uit de jubileumregeling.

Daarbij is het uitkeringspercentage van het salaris, de verwachte ontwikkeling van het salaris, opgebouwde jaren en de werkgeverslast voor belaste uitkeringen in aanmerking genomen. Gezien het onzekere karakter van latere uitgaven zijn latere uitgaven niet verantwoord in de jaarrekening.

- Reorganisatiekosten: de voorziening voor reorganisatiekosten ziet toe op een in 2008 ontstane verplichting tot bijbetaling voor een tekort aan overdrachtswaarde bij overheveling van pensioenverplichtingen. De hoogte van de verplichting is afhankelijk van de marktwaardebepaling van de collectieve overdracht van beide pensioenfondsen op moment van overdracht. De voorziening is gebaseerd op een actuariële berekening voor medewerkers in dienst per balansdatum, verminderd met de op balansdatum afgenomen rechthebbende medewerkers;
- Projecten: de voorziening die wordt getroffen voor verlieslatende projecten, waarvan de tekorten op balansdatum betrouwbaar kunnen worden geschat, vertegenwoordigt de waarde van het nog te produceren verlies;
- Leegstand Bilthoven: de voorziening leegstand Bilthoven is gebaseerd op contractuele verplichtingen voor dubbele huisvestingslasten van de gebouwen en het terrein van Utrecht Science Park Bilthoven in verband met de aanstaande verhuizing van het RIVM.
- Mitigerende maatregelen: de voorziening ziet toe op overeengekomen afspraken met de verhuurder om, bij het verlaten van het terrein, een deel te vergoeden van de resterende boekwaarde van eerder door verhuurder verrichte, hoogstnoodzakelijke investeringen in gebouwgebonden installaties in door het RIVM-gehuurde panden op Utrecht Science Park Bilthoven.
- Herstelkosten: de voorziening herstelkosten betreft de onvermijdbare kosten die verbonden zijn aan de verplichting aan Poonawalla voor het schoon/hersteld opleveren van het terrein in Bilthoven na verhuizing.

2.4.3.8 Onderhanden projecten

Onderhanden projecten (voor derden-opdrachtgevers en voor additionele opdrachten van primaire opdrachtgevers) worden gewaardeerd tegen gerealiseerde omzet, verminderd met de op balansdatum reeds gefactureerde termijnen en voorzienbare verliezen. De opbrengsten bestaan uit materiële en arbeidskosten inclusief een opslag voor indirecte kosten. De tarieven voor 2025 zijn op 19 december 2024 goedgekeurd door de plaatsvervangend secretaris-generaal bij VWS.

De aan de onderhanden projecten toe te rekenen opbrengst wordt bepaald naar rato van de voortgang van het project. De voortgang wordt bepaald op basis van de op balansdatum aan het project bestede kosten in verhouding tot de naar verwachting aan het project totaal te besteden kosten. Opbrengsten en kosten worden verantwoord in de staat van baten en lasten op basis van deze voortgang.

Onderhanden projecten worden in de balans gepresenteerd als vordering, dan wel als schuld. Er is sprake van een vordering indien de gerealiseerde omzet binnen de overeenkomst hoger is dan het bedrag van de gefactureerde termijnen. Indien de gerealiseerde omzet binnen de overeenkomst lager is dan de gefactureerde termijnen, is sprake van een schuld. Voor de bepaling van de debet- of creditpositie van het onderhanden project, wordt het cumulatieve saldo per opdrachtgever gehanteerd. Dit omdat projecten per opdrachtgever een dusdanige samenhang hebben in aansturing, realisatie en afwikkeling.

Voor onderhanden projecten die zijn aangegaan onder 'Raamafspraken Rijksopdrachtgevers – RIVM 2023' zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop inhoudelijke en financiële verantwoording richting en financiële afwikkeling met opdrachtgevers plaatsvindt. Projecten met vergoeding op basis van nacalculatie, waarvan de prestatieverplichtingen volledig geleverd zijn, verantwoording richting opdrachtgever in het daaropvolgend uitvoeringsjaar is afgelegd (middels jaarrapportages) en het financiële resultaat zeker is, maar waarvan acceptatie door en financiële afwikkeling met de opdrachtgever nog niet heeft plaatsgevonden, worden vanuit het saldo onderhanden projecten geherrubriceerd naar de overlopende activa, dan wel overlopende passiva. Indien de gedeclareerde termijnen lager zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten, is sprake van een vordering op de opdrachtgever, welke als 'nog te factureren onderhanden projecten' binnen de overlopende activa wordt gepresenteerd. Indien de gedeclareerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten, is sprake van een schuld aan de opdrachtgever, welke als 'nog te factureren onderhanden projecten' binnen de overlopende passiva wordt gepresenteerd.

Eventuele voorzieningen voor nog te produceren verliezen uit verlieslatende contracten zijn gepresenteerd onder de voorzieningen.

2.4.3.9 Overige schulden

De overige schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan één jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarden.

2.4.3.10 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.4.4 *Bepalen van het resultaat*

2.4.4.1 Algemeen

In de staat van baten en lasten worden de baten en lasten verantwoord die betrekking hebben op de bedrijfsactiviteiten die tijdens het boekjaar zijn verricht. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarin ze zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn geworden.

2.4.4.2 Baten

De baten komen voort uit de gedurende het jaar geleverde onderzoeken, adviezen en diensten. Baten uit voorraden hebben

betrekking op vaccins en aanverwante producten. De beschikkingsmacht over deze voorraad ligt bij het RIVM.

2.4.4.3 Lasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verwachte verliezen worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. In lasten is tevens begrepen een mutatie in de afwaardering wegens incourantheid van de voorraden.

2.4.4.4 Belastingen

In de jaarrekening wordt als belastingplicht de omzetbelasting (btw), de loonbelasting en de vennootschapsbelasting (vpb) onderkend.

Voor de btw is het RIVM aangifteplichtig.

De vpb is met de invoering van de belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor directe overheidsondernemingen per 1 januari 2016 onderdeel van de jaarrekening van het RIVM. Het RIVM stelt de fiscale berekening op over haar belastbare activiteiten, maar de aangifteplicht rust bij het ministerie van VWS. Het RIVM neemt voor haar aandeel in de aangifte een schuldpositie op ten opzichte van het moederdepartement.

2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2025

Bedragen in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

2.5.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen software en licenties.

	Software en licenties
Aanschafwaarde	2.397
Cumulatieve afschrijvingen	2.391
Boekwaarde per 31-12-2024	6
Mutaties boekjaar:	
Investerings	16
Afschrijvingen	6
Desinvesteringen aanschafwaarde	1.756
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	1.756
Overige mutaties	
Totaal mutaties	10
Aanschafwaarde	657
Cumulatieve afschrijvingen	641
Boekwaarde per 31-12-2025	16

2.5.2

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen machines en installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen.

	Gebouw- installaties en infra- structuur	Facilitaire apparatuur	Totaal machines en installaties
Aanschafwaarde	2.594	817	3.411
Cumulatieve afschrijvingen	2.506	817	3.323
Boekwaarde per 31-12-2024	88	-	88
Mutaties boekjaar:			
Investerings	-	-	-
Afschrijvingen	36	-	36
Desinvesteringen aanschafwaarde	1.187	519	1.706
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	1.187	519	1.706
Overige mutaties	-	-	-
Totaal mutaties	-36	-	-36
Aanschafwaarde	1.407	298	1.705
Cumulatieve afschrijvingen	1.355	298	1.653
Boekwaarde per 31-12-2025	52	-	52

	Lab apparatuur	Vervoer- middelen	IT + AV- apparatuur	Totaal Andere vaste bedrijfs- middelen
Aanschafwaarde	26.220	1.828	39.486	67.534
Cumulatieve afschrijvingen	18.357	1.828	32.683	52.868
Boekwaarde per 31-12-2024	7.863	-	6.803	14.666
Mutaties boekjaar:				
Investerings	4.332	126	2.279	6.737
Afschrijvingen	1.640	13	4.616	6.269
Desinvesteringen aanschafwaarde	2.322	137	4.426	6.885
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	2.235	137	4.426	6.798
Overige mutaties	92	-	1.597	1.689
Totaal mutaties	2.697	113	-740	2.070
Aanschafwaarde	28.322	1.817	38.936	69.075
Cumulatieve afschrijvingen	17.762	1.704	32.873	52.339
Boekwaarde per 31-12-2025	10.560	113	6.063	16.736

Materiële vaste activa die wel zijn ontvangen, maar nog niet beschikbaar of gereed voor ingebruikname zijn, zijn verantwoord als materiële vaste activa in uitvoering. Ingebruikname van deze activa leidt tot een overige mutatie van 'in uitvoering' naar de betreffende vaste activa categorie. Afschrijvingen vangen aan vanaf het moment van ingebruikname.

	In uitvoering en vooruit- betaald
Aanschafwaarde	3.195
Cumulatieve afschrijvingen	-
Boekwaarde per 31-12-2024	3.195
Mutaties boekjaar:	
Investerings	4.492
Afschrijvingen	-
Desinvesteringen	-
aanschafwaarde	-
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-
Overige mutaties	-1.689
Totaal mutaties	2.803
Aanschafwaarde	5.998
Cumulatieve afschrijvingen	-
Boekwaarde per 31-12-2025	5.998

Uit bovenstaande tabellen valt op te maken dat de investeringen van 2025 met name bestaan uit € 4,3 miljoen aan laboratorium apparatuur en € 2,3 miljoen aan ICT middelen. Daarnaast is voor € 4,5 miljoen geïnvesteerd in activa welke nog niet in gebruik genomen kunnen worden, omdat de installatie nog niet gereed is, maar welke al wel (deels) in ontvangst zijn genomen. Ook dit betreft met name investeringen in ICT middelen en laboratorium apparatuur.

2.5.3 Voorraden

	31-12-2025	31-12-2024
Vorraden	65.745	55.246
Voorziening expirerende voorraad	-255	-3.870
Totaal	65.490	51.376

De voorraden betreffen de voorraad vaccins en materialen (naalden en registratiekaarten) binnen RIVM ten behoeve van het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma (€ 61,0 miljoen) en het uitvoeren van het Griepprogramma (1,0 miljoen), het aanhouden van voorraden in het kader van de overige nationale vaccinvoorziening (€ 3,5 miljoen), de aangekochte geneesmiddelen in het kader van COVID-19 (€ 0,3 miljoen) en voorziening van de expirerende voorraad (€ 0,3 miljoen)

negatief). De stijging van de voorraden van € 14,1 miljoen ziet met name toe op vaccins ten behoeve van het Rijksvaccinatieprogramma.

2.5.4 *Onderhanden projecten*

De debetpositie van de onderhanden projecten van € 7,7 miljoen betreft de nog te factureren omzet aan het moederdepartement voor € 1,5 miljoen, aan overige ministeries voor € 1,6 miljoen en aan derden voor € 4,6 miljoen.

2.5.5 *Vorderingen*

2.5.5.1 *Debiteuren*

	31-12-2025	31-12-2024
Debiteuren	7.301	6.221
Dubieuze debiteuren	-	-
Totaal	7.301	6.221

De debiteurenpositie per balansdatum stijgt met € 1,1 miljoen. Het saldo per balansdatum bestaat voor € 0,2 miljoen aan vorderingen op het moederdepartement, € 1,0 miljoen uit vorderingen op overige ministeries en € 6,1 miljoen uit vorderingen op derden (internationale organisaties, ziekenhuizen en diverse overige opdrachtgevers in de publieke sector).

2.5.5.2 *Overige vorderingen*

	31-12-2025	31-12-2024
Vorderingen op personeel	403	473
Totaal	403	473

De overige vorderingen betreffen met name verleende voorschotten aan medewerkers in het kader van opleidingen.

2.5.5.3 *Overlopende activa*

	31-12-2025	31-12-2024
Nog te ontvangen rente	10.583	15.865
Nog te factureren onderhanden projecten	11	271
Vooruitbetaalde kosten	7.522	7.099
Totaal	18.116	23.235

Het saldo nog te factureren onderhanden projecten betreft projecten tot en met uitvoeringsjaar 2024¹ waarvan de prestatie en verantwoording reeds volledig is geleverd, maar acceptatie door en financiële afwikkeling met de opdrachtgever nog niet heeft plaatsgevonden. Deze werden voorheen gepresenteerd onder de onderhanden projecten (zie § 2.5.11 - Onderhanden projecten).

¹ Voor boekjaar 2024 betreft dit nog te factureren onderhanden projecten waarvan de prestatie en verantwoording reeds volledig is geleverd, maar acceptatie door en financiële afwikkeling met de opdrachtgever nog niet heeft plaatsgevonden tot en met uitvoeringsjaar 2023.

De overlopende activa zijn ten opzichte van 2024 gedaald met € 5,1 miljoen en bestaan per balansdatum met name uit nog te ontvangen rente (€ 10,6 miljoen) en vooruitbetaalde kosten voor onder andere licenties, onderhoudscontracten, huren en abonnementen (€ 7,5 miljoen).

Het saldo per balansdatum bestaat voor € 10,6 miljoen uit vorderingen op overige ministeries en € 7,5 miljoen uit vorderingen op derden.

2.5.6 *Liquide middelen*

	31-12-2025	31-12-2024
Rekening courant ministerie van Financiën	400.970	429.582
Totaal	400.970	429.582

De analyse van de liquide middelen is opgenomen in de toelichting op het kasstroomoverzicht.

2.5.7 *Eigen vermogen*

	31-12-2025	31-12-2024
Exploitatiereserve	43.742	35.411
Directe vermogensmutaties	-9.972	-2.368
Onverdeeld resultaat	1.616	10.699
Totaal	35.386	43.742

Het positieve saldo van baten en lasten over 2025 wordt toegevoegd aan de exploitatiereserve. Daarnaast is in 2025 € 10,0 miljoen teruggestort aan het moederdepartement, omdat de exploitatiereserve per balansdatum 2024 met dit bedrag boven de norm uitkwam. Hiermee wordt het eigen vermogen € 35,4 miljoen positief.

De omvang van het eigen vermogen per balansdatum overschrijdt niet de grens van 5% van de gemiddelde omzet over 2023 tot en met 2025. Indien van toepassing worden de bedragen in bestemmingsfondsen niet meegeteld voor de berekening van deze grens van het eigen vermogen. De maximaal toegestane omvang van het eigen vermogen bedraagt € 36,5 miljoen.

2.5.8 Voorzieningen

	Personeel	Jubilea	Reorg.	Projecten	Subtotaal
Stand voorziening per 31-12-2024					
Waarvan kortlopend	2.622	330	-	-	2.952
Waarvan langlopend	2.165	-	199	4.745	7.109
Totaal	4.787	330	199	4.745	10.061
Dotatie	3.484	391	-	710	4.585
Onttrekkingen	-800	-326	-	-346	-1.472
Vrijval	-1.930	-4	-86	-169	-2.189
Mutaties	754	61	-86	195	924
Stand voorziening per 31-12-2025	5.541	391	113	4.940	10.985
Waarvan kortlopend	3.093	391	-	-	3.484
Waarvan langlopend	2.448	-	113	4.940	7.501
Totaal	5.541	391	113	4.940	10.985
	Subtotaal	Leegstand Bilthoven	Mitigerende maatreg.	Herstelkosten Bilthoven	Totaal
Stand voorziening per 31-12-2024					
Waarvan kortlopend	2.952	6.306	-	-	9.258
Waarvan langlopend	7.109	3.860	837	4.528	16.334
Totaal	10.061	10.166	837	4.528	25.592
Dotatie	4.585	2.345	254	-	7.184
Onttrekkingen	-1.472	-	-	-	-1.472
Vrijval	-2.189	-	-134	-903	-3.226
Mutaties	924	2.345	120	-903	2.486
Stand voorziening per 31-12-2025	10.985	12.511	957	3.625	28.078
Waarvan kortlopend	3.484	6.347	-	-	9.831
Waarvan langlopend	7.501	6.164	957	3.625	18.247
Totaal	10.985	12.511	957	3.625	28.078

- De voorziening voor personeel omvat de toekomstige verplichtingen als gevolg van rechten (zoals werkloosheidswet en pensioentoeelagen) op balansdatum van voormalige werknemers.
- De voorziening voor uitkeringen aan personeel bij het behalen van een dienstjubileum bestond uit een kortlopende verplichting en is per balansdatum vrijwel volledig onttrokken. De voorziening per balansdatum is volledig gevormd door de dotatie van € 0,4 miljoen voor de verplichting voor verwachte uitkeringen aan personeelsleden in het komend kalenderjaar.

- Voor overdracht van pensioenrechten van overgenomen medewerkers van de voormalige ent-administraties is in 2008 een voorziening getroffen. Vanwege ontoereikende dekkingsgraden van de betrokken pensioenfondsen in het verleden, een langdurig verwerkingstraject en het besluit in 2024 van pensioenuitvoerders om voorlopig met collectieve waardeoverdrachten te wachten tot na de overgang naar de nieuwe pensioenregeling, heeft tot op heden geen overdracht en afrekening kunnen plaatsvinden. De collectieve waardeoverdrachten worden weer opgestart wanneer beide pensioenfondsen over zijn gegaan naar de nieuwe pensioenregeling, wat naar verwachting zal zijn vanaf 2027. Daarmee is de voorziening verantwoord als langlopende verplichting.
In 2025 neemt de voorziening verder af in verband met een afname van rechthebbende medewerkers.
- De voorziening ten behoeve van projecten betreft het bedrag aan voorziene nog te produceren verliezen op in uitvoering zijnde projecten.
- De voorziening leegstand Bilthoven is gevormd als gevolg van het lopende contract met betrekking tot huur en exploitatie van de gebouwen en terreinen te Bilthoven. De verhuizing naar het Utrecht Science Park zal gefaseerd plaatsvinden vanaf 2026. Hierdoor zullen dubbele huur- en exploitatielasten ontstaan. Ter dekking van deze dubbele verplichting is een voorziening gevormd. In 2025 is een bedrag ad € 2,3 miljoen gedoteerd aan de voorziening naar aanleiding van indexatie van de huurkosten en bijstelling in verband met verschuiving van de opleverdatum en een in 2025 overeengekomen verlenging van de huurovereenkomst.
- De voorziening mitigerende maatregelen ziet toe op de investeringen die in 2024 en 2025 zijn gedaan door de verhuurder in door het RIVM-gehuurde panden op Utrecht Science Park Bilthoven. De vrijval van € 0,1 miljoen ziet toe op een verlenging van de huurperiode, waardoor de afschrijvingsperiode voor de verhuurder toeneemt en de verwachte verplichting voor de resterende boekwaarde van de gebouwgebonden installaties bij het verlaten van het terrein afneemt. De dotatie van € 0,3 miljoen betreft een additionele investering binnen deze overeenkomst, die leidt tot een verhoging van de verplichting.
- De voorziening herstelkosten Bilthoven is gevormd voor de toekomstige verplichting om bij het verlaten van het terrein en de gebouwen te Bilthoven, de huisvesting in oorspronkelijke staat en bezemschoon op te leveren. Deze voorziening ziet toe op de noodzakelijke kosten voor het uit (laten) voeren van werkzaamheden om aan de verplichting te voldoen. Daarnaast is met de eigenaar van terrein en gebouwen overeenstemming bereikt over een vergoeding voor het niet verwijderen van gebouwgebonden installaties op het moment van verhuizen. De vrijval van € 0,9 miljoen komt voort uit de meest recente inzichten en aannamen ten aanzien van de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd en de daarbij behorende onvermijdbare kosten om aan de verplichting te voldoen.

Het kortlopende deel van de voorziening betreft verplichtingen die in 2026 tot betaling leiden.

2.5.9 *Crediteuren*

	31-12-2025	31-12-2024
Crediteuren	5.825	18.120
Totaal	5.825	18.120

De crediteuren zijn met € 12,3 miljoen lager ten opzichte van 2024. Het saldo bestaat voor € 1,6 miljoen uit schulden aan overige ministeries en voor € 4,2 miljoen uit schulden aan derden.

2.5.10 *Belastingen en premies sociale lasten*

	31-12-2025	31-12-2024
Btw	1.231	1.424
Totaal	1.231	1.424

De btw van € 1,2 miljoen betreft de nog te betalen omzetbelasting van het vierde kwartaal 2025.

2.5.11 *Onderhanden projecten*

	31-12-2025	31-12-2024
Strategisch Programma RIVM	22.774	20.619
Onderzoeken o.b.v. uren x tarief en bijbehorende materiële kosten	264.584	271.546
Uitvoeringskosten preventieprogramma's	12.216	38.165
Totaal	299.575	330.331

Het saldo onderhanden projecten heeft voor € 244,9 miljoen betrekking op uitvoering van projecten voor het moederdepartement, voor € 29,6 miljoen op uitvoering van projecten voor overige ministeries en voor € 25,1 miljoen uit uitvoering van projecten voor derden.

Voorheen werd deze balanspost gesaldeerd gepresenteerd als onderhanden projecten met een saldo van € 383,6 miljoen. Onderhanden projecten welke reeds volledig afgerond zijn en waarvan financiële afwikkeling met de opdrachtgever in het voorgaande uitvoeringsjaar had moeten plaatsvinden zijn geherrubriceerd en worden separaat als overlopende vordering, dan wel overlopende schuld gepresenteerd (zie § 2.5.5.3 - Overlopende activa en § 0 - Overlopende passiva).

2.5.12 *Overige schulden*

	31-12-2025	31-12-2024
Vpb	0	-72
Medecontractanten	182	2.075
Uitvoeringskosten RVP en screeningprogramma's	4.627	4.602
Opgebouwd verlofrecht	43.212	35.515
Totaal	48.022	42.120

Onder medecontractanten zijn bedragen opgenomen die het RIVM uit hoofde van de functie als intermediair voor gezamenlijk met andere onderzoeksorganisaties aangegane contracten nog moet doorbetalen aan derden.

De verplichting voor uitvoeringskosten van derden organisaties voor het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) en screeningprogramma's (NH) betreft nog te betalen verplichting waarvoor de prestatie in 2025 is geleverd.

Het opgebouwd verlofrecht is met € 7,7 miljoen gestegen, voornamelijk door een stijging van het aantal verlofuren vanuit het Individueel Keuzebudget (IKB). Vanuit het IKB heeft personeel het recht om additionele verlofuren te sparen, waarbij personeel tevens een deel van het maandinkomen kan omzetten in verlofuren.

2.5.13 *Overlopende passiva*

	31-12-2025	31-12-2024
Nog te factureren onderhanden projecten	66.603	53.537
Nog te ontvangen facturen	38.085	24.356
Totaal	104.689	77.893

Het saldo nog te factureren onderhanden projecten betreft projecten tot en met uitvoeringsjaar 2024² waarvan de prestatie en verantwoording reeds volledig is geleverd, maar acceptatie door en financiële afwikkeling met de opdrachtgever nog niet heeft plaatsgevonden. Deze werden voorheen gepresenteerd onder de onderhanden projecten (zie § 2.5.11 - Onderhanden projecten).

De overlopende passiva zijn met € 26,8 miljoen hoger ten opzichte van 2024, met name door een stijging met een bedrag van € 13,7 miljoen van reeds ontvangen goederen en diensten, waarvan de factuur nog niet ontvangen is. Daarnaast heeft in 2025 financiële afwikkeling van onderhanden projecten van voorgaande jaren plaatsgevonden, maar is de balanspost per saldo met een bedrag van € 13,1 miljoen toegenomen door een toevoeging vanuit onderhanden projecten voor nog te factureren programma's met uitvoeringsjaar 2024.

² Voor boekjaar 2024 betreft dit nog te factureren onderhanden projecten waarvan de prestatie en verantwoording reeds volledig is geleverd, maar acceptatie door en financiële afwikkeling met de opdrachtgever nog niet heeft plaatsgevonden tot en met uitvoeringsjaar 2023.

De overlopende passiva bestaan voor € 66,6 miljoen aan nog te betalen kosten aan het moederdepartement, € 6,7 miljoen aan nog te betalen kosten aan overige departementen en voor € 31,4 miljoen aan nog te betalen kosten aan derden, waarvan het saldo nog te factureren onderhanden projecten voor € 66,5 miljoen bestaat uit terug te betalen gedeclareerde termijnen aan het moederdepartement (2024: € 52,6 miljoen) en € 0,1 miljoen terug te betalen gedeclareerde termijnen aan overige departementen (2024: € 0,7 miljoen).

2.5.14 *Niet in de balans opgenomen verplichtingen*

2.5.14.1 Huisvesting op Utrecht Science Park

In 2026 verhuist het RIVM naar Utrecht Science Park (USP) te Utrecht. Hieraan gerelateerd heeft het RIVM een verwachte verplichting van € 37,0 miljoen per jaar om vanaf beschikbaarheid van het gebouw voor 25 jaar een exploitatievergoeding aan het Rijksvastgoedbedrijf te betalen.

2.5.14.2 Huur regiokantoren

Voor de drie regiokantoren van Preventieprogramma's en Opschaling voor de Publieke Gezondheid (PPG) zijn met het Rijksvastgoedbedrijf huurcontracten afgesloten met een verwachte huurverplichting van € 1,8 miljoen per jaar. Voor de huur van de regiokantoren geldt een opzegtermijn van 1 jaar.

2.5.14.3 WW en eigen risicodrager

Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodrager voor de Werkloosheidswet (WW). Als eigenrisicodrager voor de WW betaalt de werkgever de kosten van de WW-uitkering, als ex-RIVM werknemers werkloos worden. Onder de voorzieningen is een bedrag verantwoord met betrekking tot de verplichting om in de toekomst verwachte uitgaven aan voormalig personeel af te wikkelen. Het RIVM kan geen schatting geven van het resterende risico. Dit omdat de schatting sterk afhankelijk is van de afloop van tijdelijke en vaste contracten en de arbeidsmarkt op dat moment. Daarbij zijn de uitgaven sterk afhankelijk van het door de medewerker opgebouwde WW-recht. In 2025 waren de WW-uitgaven buiten de personele voorzieningen € 0,4 miljoen.

2.5.14.4 Leaseovereenkomsten

De jaarlijkse kosten uit hoofde van leaseovereenkomsten bedraagt € 0,7 miljoen.

2.5.14.5 Pensioenen

Pensioenlasten en verplichtingen zijn in de jaarrekening verwerkt uitgaande van de 'verplichtingen aan de pensioenuitvoerder benadering', waarbij de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten wordt verantwoord. De ABP pensioenregeling is een op het salaris gebaseerde middelloonregeling. Het RIVM heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan hogere toekomstige premies.

Onder de voorzieningen is een bedrag verantwoord met betrekking tot de verplichting voor de overdracht van pensioenrechten van overgenomen medewerkers in 2008 (voormalige ent-administraties).

Uitgangspunt voor de opgenomen pensioenvoorziening is dat voor medewerkers die van de ent-administraties zijn overgenomen en die geen pensioen meer opbouwen bij ABP (gepensioneerd / overleden / andere werkgever) geen claims meer worden ontvangen.

Tot op heden heeft de overdracht van de pensioenverplichtingen van Zorg en Welzijn naar het ABP niet plaats kunnen vinden. Door het ontbreken van rekenregels en het tijdsverloop is niet duidelijk of op het moment van daadwerkelijke overdracht sprake zal zijn van mogelijke méér of minder kosten.

- 2.5.14.6 Juridische Claims en kosten niet tijdig afhandelen Woo-verzoeken
Op dit moment spelen er geen juridische claims tegen het RIVM. RIVM is verplicht om proceskosten en door een rechter opgelegde dwangsommen te betalen bij WOO-verzoeken om stukken van het RIVM. Alhoewel WOO-verzoeken worden afgehandeld door het moederdepartement, moet het RIVM die kosten (indien van toepassing) betalen.
- 2.5.14.7 Consignatie voorraad
Sinds het, per 1 januari 2011, onderbrengen van de publieke delen van het Nederlands Vaccin Instituut bij het RIVM beheert het RIVM voor rekening en risico van het ministerie van VWS de zogenaamde consignatie voorraden. Deze voorraden zijn door het ministerie van VWS gefinancierd. Conform bestaande afspraken met het ministerie van VWS zijn deze voorraden niet in de cijfermatige jaarrekening opgenomen.
- 2.5.14.8 Vaccinvoorraad
Het RIVM heeft diverse verplichtingen voor afname van vaccins bij leveranciers. Deze meerjarige contracten bevatten marktgevoelige informatie, waardoor omvang en looptijd van deze contracten niet in de jaarrekening kunnen worden vermeld.
- 2.5.14.9 Bevolkingsonderzoeken
In het kader van diverse bevolkingsonderzoeken die onder verantwoordelijkheid van het RIVM worden uitgevoerd, zijn langdurige afspraken gemaakt met laboratoria voor de uitvoering van specifiek onderzoek. Het gaat hierbij om:
- prenatale screening op infectieziekten en erythrocytenimmunisatie;
 - screening op down-, edwards- en patau'syndroom;
 - twintig wekenecho;
 - neonatale hieprikscreening;
 - neonatale gehoorscreening;
 - bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker;
 - bevolkingsonderzoek borstkanker;
 - bevolkingsonderzoek darmkanker.
- 2.5.14.10 AIO's / Promovendi
Met diverse universiteiten zijn samenwerkingsovereenkomsten afgesloten die bezien op de plaatsing van AIO's (assistent in opleiding)/Promovendi bij het RIVM. Het RIVM gaat hiertoe op dat moment een verplichting aan voor normaliter periodes van 3 tot 4 jaar.

2.5.14.11 Fiscale risico's

Het RIVM heeft te maken met de omzetbelasting (btw), loonbelasting en vennootschapsbelasting voor overheidsinstellingen. Het RIVM beschikt over een control framework, die waarborgt dat de wetgeving juist wordt toegepast en dat afdracht aan de Belastingdienst conform de wetgeving plaatsvindt.

2.5.15 *Niet in de balans opgenomen rechten*

Met diverse (grote) Rijksopdrachtgevers (onder andere VWS, IenW, LNVN, SZW en ANVS) zijn raamafspraken gemaakt die de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer beschrijven. Hier is onder andere uit af te leiden dat in de reguliere opdrachtverstrekking een zekere continuïteit wordt nagestreefd. Bij een verlaging van meer dan 5% op het reguliere programmabudget is vastgesteld dat, in het geval er frictiekosten optreden, hierover overeenstemming met de eigenaar dient te worden bereikt.

Er bestaan diverse samenwerkingsovereenkomsten met partijen tot het doen van wetenschappelijk onderzoek die zowel rechten als verplichtingen met zich meebrengen, maar passen binnen de normale bedrijfsvoering van het RIVM.

2.6 Toelichting op staat van baten en lasten over 2025

2.6.1 Baten

De totale baten van het RIVM zijn € 51,5 miljoen lager dan initieel begroot en € 96,7 miljoen hoger dan in 2024. De belangrijkste reden voor de stijging ten opzichte van vorig jaar is een gestegen omzet moederdepartement in het kader van preventieprogramma's.

De rentebate op de rekening courant van het RIVM van € 10,6 miljoen is € 2,6 miljoen hoger dan begroot, maar is conform verwachting € 5,3 miljoen lager dan 2024.

Onderstaand worden deze baten verder toegelicht.

2.6.1.1 Omzet per productgroep

In onderstaande tabel wordt de gerealiseerde omzet (baten exclusief vrijval voorzieningen en rentebaten) per productgroep weergegeven.

	2025	2024
Strategisch Programma RIVM	14.638	11.712
Onderzoeken o.b.v. uren x tarief en bijbehorende materiële kosten	502.837	474.696
Uitvoeringskosten preventieprogramma's	254.047	182.715
ICT-dienstverlening voor andere organisaties dan het RIVM (SSC-Campus)	15.232	18.274
Totaal	786.754	687.397

2.6.1.2 Omzet moederdepartement

De omzet moederdepartement is € 49,8 miljoen gedaald ten opzichte van begroting. Dit ziet voor een groot deel toe op de uitgestelde verhuizing. In de begroting werd een groter dan reguliere last door dubbele huisvestingslasten voorzien. In verband met het niet-structurele karakter en de uitzonderlijke omvang zijn deze lasten niet volledig doorberekend in de door het moederdepartement vastgestelde uurtarieven van het RIVM. Door het moederdepartement is daarom een ondersteunende bijdrage van € 20,2 miljoen voor deze incidentele verhuislasten toegezegd. Deze bate is in de begroting onder omzet moederdepartement verantwoord. Met de uitgestelde last is ook de bate uitgesteld.

In onderstaande tabel wordt de gerealiseerde omzet moederdepartement nader gespecificeerd.

	2025	2024
Direct gerelateerd aan geleverde producten/diensten:	613.673	526.635
- <i>Strategisch Programma RIVM</i>	14.638	11.712
- <i>Cofinanciering voor internationale projecten via eigenaarsbijdrage</i>	5.797	5.721
- <i>Opdrachten beleidsdirecties (opdrachtgever) VWS</i>	593.238	509.202
Overige ontvangsten/bijdragen van het moederdepartement:	-	-
Totaal	613.673	526.635

De gerealiseerde omzet moederdepartement omvat de bijdrage van VWS als eigenaar (€ 20,4 miljoen) en de bijdrage van de VWS-opdrachtgevers (€ 592,7 miljoen). De bijdrage van eigenaar VWS bestaat voor € 14,6 miljoen uit baten ten behoeve van het SPR-programma, voor € 2,0 miljoen uit cofinanciering vanuit het moederdepartement voor het realiseren van internationale projecten en voor € 3,8 miljoen uit wetenschapsbudget uit het OCW Fonds.

2.6.1.3 Omzet overige departementen

In de opbrengst van overige departementen is inbegrepen de bijdrage voor de reguliere onderzoeks- en adviesprogramma's en de bijdrage voor additionele opdrachten voor de hieronder genoemde ministeries

	2025	2024
I&W	82.027	80.439
LVDN	31.784	30.960
SZW	12.115	11.768
Overige departementen (o.a. J&V, BuZa, OC&W, BZK, DEF, KGG)	3.972	4.513
Totaal	129.898	127.680

De totale omzet van overige departementen is € 8,6 miljoen lager dan de begroting en € 2,2 miljoen hoger ten opzichte van 2024.

2.6.1.4 Omzet derden

Naast werkzaamheden in opdracht van het moederdepartement en overige departementen worden projecten en opdrachten uitgevoerd ten behoeve van derden. Bijvoorbeeld projecten voor en gefinancierd door andere nationale en internationale opdrachtgevers zoals de Europese Commissie, de WHO, Europese vrijgifte, Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) en overige projecten uitgevoerd door derden. De omzet derden is € 7,8 miljoen hoger dan begroot en € 10,1 miljoen hoger ten opzichte van 2024. Een stijging van de omzet derden ten opzichte van 2024 werd verwacht, zoals ook zichtbaar is in de begroting. In de begroting is deze stijging omzet derden behoedzaam ingeschat. In de realisatie is dit uiteindelijk hoger uitgekomen door onder andere een stijging van werkzaamheden ten behoeve van niet-departementale en internationale opdrachtgevers.

2.6.1.5 Vrijval voorzieningen

De vrijval van de voorzieningen heeft met name voor € 1,9 miljoen betrekking op het vrijvallen van verplichtingen voor personeel, voor € 0,2 miljoen betrekking op het vrijvallen van verplichtingen voor verlieslatende projecten, voor € 0,1 miljoen betrekking op een lagere verplichting voor mitigerende maatregelen en voor € 0,9 miljoen betrekking op een bijstelling van de verplichting voor herstelkosten. In de begroting werd een hogere vrijval van de voorzieningen met betrekking tot de huisvesting verwacht, omdat hierbij werd uitgegaan van een uitgestelde verhuizing, maar nog geen verlenging van de huurovereenkomst had plaatsgevonden.

2.6.1.6

Rentebaten

De rentebaten van € 10,6 miljoen hebben betrekking op ontvangen rente op de rekening courant van het RIVM. De rentebaten waren met € 8,0 miljoen behoedzaam begroot gezien de onzekerheid over de toekomstige rentestand.

2.6.2

Lasten

2.6.2.1

Personele kosten

De personele kosten van € 356,4 miljoen zijn in 2025 € 8,9 miljoen lager dan opgenomen in de begroting en € 23,4 miljoen hoger dan 2024.

Om aan de blijvend hoge vraag in uren ten behoeve van uitvoerings- en onderzoekstaken te voldoen en in verband met het streven om het percentage externe inhuur te verlagen, is het personeelsbestand verder gegroeid met 35 fte in dienstbetrekking bij het RIVM. De totale omvang van de inhuur externen bedroeg in 2025 € 79,1 miljoen. Het percentage externe inhuur komt hiermee uit op 22,2%. Dit is een daling ten opzichte van vorig jaar (23,0%), maar ligt 2,2% boven de RIVM doelstelling van 20% en 12,2% boven de Roemernorm van 10%. Door op plekken lastig in te vullen functies en kortjarige financiering van sommige opdrachten kan het RIVM daar geen structurele personeelslasten aangaan. Vooral bij de IV-organisatie en bij het domein Preventieprogramma's en Opschaling voor de Publieke Gezondheid (PPG) is de inhuur blijvend hoog. Voor 2026 streeft het RIVM naar een verdere daling, door daar waar het kan inhuur om te zetten naar vast en/of tijdelijk eigen personeel.

Daarnaast zijn de personeelskosten gestegen als gevolg van aanpassingen in de CAO, waaronder een loonstijging halverwege 2024, waardoor de salarissen in 2025 structureel hoger zijn dan de eerste helft van 2024. Hiervoor is deels compensatie ontvangen vanuit de opdrachtgevers, welke is verantwoord onder de omzet. Tevens is in verband met een stijging van het aantal verlofuren vanuit het Individueel Keuzebudget (IKB) een toevoeging van € 7,7 miljoen op de reservering voor het opgebouwd verlofrecht verwerkt. Omdat de CAO onderhandelingen voor 2026 nog lopen, is bij de bepaling van deze reservering uitgegaan van een nullijn, waar in de begroting een loonsverhoging is voorzien.

2.6.2.2

Materiële kosten

De materiële kosten van € 351,2 miljoen zijn € 128,2 miljoen lager ten opzichte van de begroting en € 72,3 miljoen hoger dan 2024. De daling ten opzichte van de begroting komt met name doordat in de begroting de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten van € 77,8 miljoen in de materiële kosten zijn verantwoord. In de verantwoording zijn deze kosten apart gerubriceerd, zie ook paragraaf 2.6.2.3.

De resterende daling van overige materiële kosten ten opzichte van begroting wordt onder andere veroorzaakt door een lager dan verwachte stijging van kosten in verband met het uitstellen van de verhuizing en lager dan begrootte materiële kosten uit opdrachten. Ten opzichte van 2024 is sprake van een toename van overige materiële kosten van € 61,6 miljoen, welke met name voortkomt uit een stijging van materiaalkosten uit opdrachten.

De kosten ten behoeve van shared service organisaties (SSO's) van € 16,0 miljoen zijn € 8,5 miljoen hoger dan begroot en € 7,4 miljoen hoger dan 2024. Dit komt met name door een stijging in materiële kosten voor diensten, waaronder beveiliging, ICT-diensten en ondersteunende diensten in bedrijfsvoering.

De ICT-kosten van € 42,4 miljoen zijn € 3,2 miljoen hoger dan 2024 als gevolg van een stijging van exploitatiekosten voor hardware en software. Deze kosten zijn € 5,6 miljoen lager dan begroot, omdat een grotere stijging van deze exploitatielasten werd verwacht.

- 2.6.2.3 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten
De kosten uitbesteed werk en andere externe kosten van € 77,8 miljoen zien toe op onderzoek- en advieskosten van € 38,8 miljoen en overige uitbestedingsopdrachten van € 39,0 miljoen. De onderzoek- en advieskosten zijn € 5,7 miljoen hoger en de overige uitbestedingsopdrachten zijn € 4,8 miljoen hoger ten opzichte van 2024.
- 2.6.2.4 Afschrijvingskosten
De afschrijvingskosten zijn € 1,1 miljoen lager dan begroot en € 0,3 miljoen lager dan realisatie. De lager dan begrote afschrijvingskosten zijn met name een gevolg van uitblijven en uitstellen van investeringen.
- 2.6.2.5 Dotaties voorzieningen
De dotatie voorzieningen heeft betrekking op aangegane en herberekende verplichtingen voor (voormalige) werknemers van € 3,5 miljoen, op de gevormde voorziening voor uitkeringen aan personeel bij het behalen van een dienstjubileum van € 0,4 miljoen, op ingeschatte toekomstige verliezen op projecten van € 0,7 miljoen, op de voorziening leegstand gebouwen in Bilthoven van € 2,3 miljoen en op de gevormde voorziening voor mitigerende maatregelen van € 0,3 miljoen. De dotatie voorzieningen is niet begroot in verband met het incidentele karakter van de betreffende posten.

2.7 Toelichting op het kasstroomoverzicht 2025

2.7.1 *Standen Rijkshoofdboekhouding*

Opgenomen zijn de standen van de rekening-courant met de Rijkshoofdboekhouding (RHB) van het ministerie van Financiën.

2.7.2 *Operationele kasstroom*

De kasstroom van de vrije liquide middelen bedraagt in 2025 € 7,4 miljoen negatief. Deze wordt met name gedreven door een resultaat van € 1,6 miljoen, een correctie voor niet-kasstromen in het resultaat van € 7,4 miljoen en een stijging van het netto werkkapitaal van € 16,4 miljoen. De kasstromen uit het positieve resultaat zijn het gevolg van het uitvoeren van opdrachten binnen de reguliere bedrijfsvoering. De mutatie in het werkkapitaal komt voornamelijk voort uit een netto gedaalde onderhandenwerkpositie.

In onderstaande tabel wordt een specificatie gegeven van de operationele kasstroom op basis van het resultaat.

	2025	2024
Saldo van baten en lasten	1.616	10.699
Correctie voor niet-kasuitgaven en kasstromen uit financieringsactiviteiten	7.378	6.834
- <i>Afschrijvingen</i>	6.311	6.572
- <i>Mutaties voorzieningen</i>	3.958	6.871
- <i>Mutatie verlofreservering</i>	7.699	9.256
- <i>Rentebaten</i>	-10.590	-15.865
Mutatie werkkapitaal	-16.389	79.040
Totaal operationele kasstroom	-7.395	96.573

2.7.3 *Investeringskasstroom*

De investeringen bedragen € 11,2 miljoen en zijn € 3,8 miljoen lager dan de investeringen opgenomen in begroting 2025, maar € 2,0 miljoen hoger ten opzichte van 2024.

De investeringen van 2025 bestaan met name uit € 4,3 miljoen aan laboratorium apparatuur en € 2,3 miljoen aan ICT middelen. Daarnaast is voor € 4,5 miljoen geïnvesteerd in activa welke nog niet in gebruik genomen kunnen worden, omdat de installatie nog niet gereed is, maar welke al wel (deels) in ontvangst zijn genomen. Ook dit betreft met name investeringen in ICT middelen en laboratorium apparatuur. De investeringen zijn kleiner dan in begroting 2025 als gevolg van uitgestelde investeringen onder andere in verband met de aanstaande verhuizing van het RIVM.

2.7.4 *Financieringskasstroom*

In 2025 is geen gebruik gemaakt van de begrote leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën vanwege de goede liquiditeitspositie. De gedane investeringen zijn gedaan uit de beschikbare liquide middelen.

In 2025 is € 10,0 miljoen teruggestort aan het moederdepartement, omdat de exploitatiereserve per balansdatum 2024 boven de omvanggrens van het eigen vermogen uitkwam.

3 Overige gegevens

3.1 Bestemming saldo van baten en lasten

Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening is het saldo van baten en lasten van € 1,6 miljoen toegevoegd aan het eigen vermogen. Dit resulteert in een eigen vermogen van € 35,4 miljoen. De omvang van het eigen vermogen is getoetst aan de voor agentschappen geldende regels voor het aanhouden van eigen vermogen. Hieruit blijkt dat de omvang van het eigen vermogen de maximale toegestane omvang niet overschrijdt.

	(1) Vast- gestelde begroting	(2) Realisatie 2025	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en vast- gestelde begroting	(4) Realisatie 2024
Toevoeging/ onttrekking:				
- Pok/Wau	-	-	-	-
- Exploitatiereserve	-	1.616	1.616	10.699
Saldo van baten en lasten	-	1.616	1.616	10.699

3.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Bekende gebeurtenissen na balansdatum zijn verwerkt in de feitelijke situatie op balansdatum zoals in deze jaarrekening gepresenteerd.

4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Directeur-generaal van het RIVM

4.1 Verklaring over de in de jaarrekening 2025 opgenomen financiële overzichten

4.1.1 *Ons oordeel*

Wij hebben de financiële overzichten die deel uitmaken van de jaarrekening 2025 van het baten-lastenagentschap Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) gecontroleerd. Naar ons oordeel geven deze financiële overzichten een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het RIVM op 31 december 2025 en van de baten en lasten over 2025 in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2026.

Wij hebben niet de opdracht gekregen de comptabele rechtmatigheid van de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2025 te controleren.

De financiële overzichten in de jaarrekening 2025 bestaan uit:

- de balans per 31 december 2025 met toelichting;
- de staat van baten en lasten over 2025 met toelichting;
- het kasstroomoverzicht over 2025 met toelichting;
- de toelichting van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving.

4.1.2 *De basis voor ons oordeel*

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het baten-lastenagentschap RIVM zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

4.1.3 *Informatie over onze controleaanpak frauderisico's en uitkomsten daarvan*

Wij hebben onze controlewerkzaamheden inzake frauderisico's bepaald in het kader van de controle van de financiële overzichten als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie moet

in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het baten-lastenagentschap RIVM. Als onderdeel van onze controle identificeren en schatten wij de risico's in op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten die het gevolg is van fraude. Onder fraude verstaan wij een opzettelijke handeling door een of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen. Frauderisico's kunnen te maken hebben met het handelen van medewerkers van het RIVM, het handelen van derden (misbruik van wet- en regelgeving) of een combinatie van beide. Fraude kan daarbij voortkomen uit frauduleuze financiële verslaggeving en oneigenlijke toe-eigening van activa (waaronder door misbruik van wet- en regelgeving door derden).

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het baten-lastenagentschap RIVM en zijn omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het management inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort. Wij constateren dat het RIVM niet beschikt over een agentschapsbrede frauderisicoanalyse. Hoewel het baten-lastenagentschap RIVM wel de nodige aandacht heeft voor fraude en daar diverse beheersmaatregelen voor zijn ingebed in de organisatie, zoals de inzet van een chief security officer, vertrouwenspersonen, maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging en indiensttreding van nieuwe medewerkers, ontbreekt een uitgeschreven frauderisicoanalyse vooralsnog.

Wij hebben geëvalueerd of frauderisicofactoren aanwezig waren die konden leiden tot een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersingsmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's, de belangrijkste specifieke controlewerkzaamheden die wij naar aanleiding daarvan hebben uitgevoerd en de uitkomsten daarvan, zijn als volgt samen te vatten:

- Er zijn risico's op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management (interne fraude). Wij hebben daarom de volgende werkzaamheden verricht:
 - Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsorganisatie beoordeeld voor de meest belangrijke processen;
 - Wij hebben voor nagenoeg alle posten van de balans, met name de posten die oordeelsvorming vergen, ook gegevensgerichte controles uitgevoerd;
 - Wij zijn nagegaan of een prestatieverklaring aanwezig is bij de inkoopfacturen;
 - Wij hebben de zogenaamde memoriaalposten gecontroleerd;

- Wij hebben kennisgenomen van de notulen van vergaderingen van het management;
 - Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij de directie en de Chief Security Officer omtrent mogelijke signalen of gevallen van fraude en
 - Wij hebben de directeur-generaal van het RIVM verzocht om een bevestiging bij de jaarrekening te verstrekken. Deze bevestiging is verkregen.
- Er zijn risico's bij de verantwoording van de opbrengsten (interne fraude). Wij hebben daarom de volgende werkzaamheden verricht:
 - Wij hebben opzet, bestaan en werking beoordeeld van de in dit kader relevante processen (met name projectbeheer en tijdschrijfproces).
 - Wij hebben meerdere soorten gegevensgerichte controles uitgevoerd gericht op de juistheid en volledigheid van alle posten die behoren tot de omzet.

Uit onze werkzaamheden volgen geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten.

4.2 Verklaring over de in de jaarrekening 2025 opgenomen andere informatie

Naast de financiële overzichten omvat de jaarrekening andere informatie, bestaande uit het directieverslag (pagina 5 tot en met 7) en de overige gegevens (pagina 33).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- niet strijdig is met de financiële overzichten en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de verslaggevings-voorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2026.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de financiële overzichten of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de financiële overzichten.

De leiding van het baten-lastenagentschap RIVM is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2026.

4.3 **Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiële overzichten**

4.3.1 *Verantwoordelijkheden van de leiding van het RIVM voor de financiële overzichten*

De leiding van het baten-lastenagentschap RIVM is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële overzichten die het vermogen en de baten en lasten getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2026. In dit kader is de leiding van het baten-lastenagentschap RIVM verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die zij noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

4.3.2 *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten*

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële overzichten nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Het materieel belang is bepalend voor de strekking van het oordeel in de controleverklaring. De materialiteit voor de financiële overzichten bedraagt 2% van het totaal van de verantwoorde baten voor fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld. In de bedrijfsvoeringsparagraaf zijn de rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden gemeld die hebben geleid tot overschrijding van de rapporteringstolerantie van eveneens 2% van de baten.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in

geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het RIVM;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het RIVM en de toelichtingen die daarover bij de financiële overzichten zijn opgenomen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de financiële overzichten en de daarin opgenomen toelichtingen en
- het evalueren of de financiële overzichten een getrouw beeld geven van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de leiding van het baten-lastenagentschap RIVM onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

4.4 Openbaarmaking

De Auditdienst Rijk is de interne auditdienst van het Rijk. Deze controleverklaring is primair bestemd voor de opdrachtgevers met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. Voor openbaarmaking door het opdrachtgevende ministerie van door de ADR aan dit ministerie uitgebrachte rapporten gelden de voorschriften uit de Wet open overheid. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten. De minister van VWS zal deze controleverklaring tezamen met het interne jaarverslag op of na Verantwoordingsdag, 20 mei 2026, plaatsen op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl).

Den Haag, 13 maart 2026

Auditdienst Rijk